

Sinteza recomandărilor/avizelor la proiectul de Lege cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar

Nr d/o	Conținutul prevederilor din lege	Autorul recomandării / avizului	Recomandare/aviz	Concluzii/comentarii
1	2	3	4	5
1		Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Nu are propuneri și obiecții	
2		Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor	Nu are propuneri și obiecții	
3		Camera Înregistrării de Stat	Nu are propuneri și obiecții	
4		BC „Moldindconbank” S.A	Nu are propuneri și obiecții	
5		B.C. „ENERGBANK” S.A	Nu are propuneri și obiecții	
6		Banca Comercială Română Chișinău S.A.	Nu are propuneri și obiecții	
7		BC „Moldova-Agroindbank” S.A.	Nu are propuneri și obiecții	
8		B.C. „EXIMBANK – Gruppo Veneto Banca” S.A.	Nu a prezentat aviz	
9		B.C. „Victoriabank” S.A.	Nu a prezentat aviz	
10		B.C. „ProCredit Bank” S.A.	Nu a prezentat aviz	
11		B.C. „COMERȚBANK” S.A.	Nu a prezentat aviz	
12		„FinComBank” S.A.	Nu a prezentat aviz	
13	Nota informativă la proiectul de lege	Comisia Națională a Pieței Financiare	Ținând cont de pragul minim de 6 miliarde euro stabilit de Directiva 2002/87, nota informativă urmează a se completa cu fundamentarea sumei de 500 milioane lei pentru pragul minim al subsectorului cel mai puțin important.	Se acceptă.
14	Proiectul de lege	Consiliul Concurenței	În proiectul de lege s-a utilizat terminologia	Nu se acceptă.

		<p>similară din proiectul Legii privind societățile de credit, care actualmente nu este în vigoare, ținând cont de faptul că în proiectul de lege se utilizează mai multe noțiuni definite și de Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 (de exemplu: „control”, „grup de întreprinderi” etc.), considerăm necesar de a completa proiectul de lege la final cu următoarea prevedere: „Prezenta lege se va aplica fără a aduce atingere legislației din domeniul concurenței”.</p>	<p>Urmare expertizei juridice efectuate de către Ministerul Justiției prevederea dată nu a fost acceptată.</p>
	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>Proiectul urmează a fi revăzut prin prisma rigorilor statuate de Legea nr.780-XV din 27.12.2001 „Privind actele legislative”, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideile, o frază să exprime o singură idee și să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.</p> <p>O lege trebuie să fie redactată destul de simplu ca să fie înțeleasă de toți cetățenii nu doar de un grup restrâns sau de autori, dar într-un mod destul de filosofic ca să permită aplicarea ei cât mai largă.</p>	<p>Comentariu.</p> <p>Proiectul de lege este unul specific care reglementează supravegherea suplimentară a conglomeratelor financiare. La rândul lor, conglomeratele financiare pot avea structuri complexe formate din entități reglementate, precum și pot avea o activitate diversă care este reglementată prin normele sectoriale. Acest fapt presupune utilizarea unui vocabular amplu care include termeni de domeniu. Respectiv, termenii strict utilizați într-un anumit domeniu sunt uzuali pentru persoanele care au tangență cu domeniul respectiv.</p>
	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>La elaborarea unui proiect de act legislativ, acesta, potrivit art.13 din Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001, trebuie să fie precedat de o analiză</p>	<p>Comentariu.</p> <p>Proiectul de lege este inițiat și promovat în contextul realizării angajamentelor RM expuse în</p>

		științifică a consecințelor politice, sociale, economice, financiare, juridice, culturale, sanitare și psihologice ale reglementărilor în materie, de analiza comparativă a acestora cu reglementările în materia respectivă ale legislației comunitare, de constatarea incompatibilității reglementărilor în vigoare cu cerințele sociale existente și cu reglementările în materia respectivă ale legislației comunitare sau a inexistenței de acte legislative în domeniul respectiv.	Acordul de Asociere și transpune Directiva 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16.12.2002 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a întreprinderilor de asigurare și a întreprinderilor de investiții care aparțin unui conglomerat financiar. Concomitent, gradul de compatibilitatea al proiectului de lege este prezentat în tabelul de concordanță la proiectul de lege.
	Ministerul Afacerilor Interne	Proiectul urmează a fi revăzut din punct de vedere structural, în conformitate cu art.32 alin.(6) din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001.	Se acceptă.
	BC „Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” S.A.	În conformitate cu prevederile art.20 din Legea nr.780 din 27.12.2001, urmează a fi efectuată o analiză a impactului de reglementare, deoarece din nota informativă prezentată nu este clar ce efecte va avea documentul pentru activitatea de întreprinzător, inclusiv bancară. În acest scop, în conformitate cu prevederile art.16 din Legea nr.780 din 27.12.2001, propunem instituirea unui grup de lucru pentru elaborarea/examinarea proiectului respectiv, inclusiv al <i>Legii cu privire la activitatea băncilor</i> ¹ , cu participarea experților din domeniu (bănci comerciale, companii de asigurare, Asociația Băncilor din Moldova, Banca Națională a Moldovei)	Comentariu. Proiectul Legii cu privire la activitatea băncilor a fost elaborat în cadrul proiectului Twinning. Referitor la proiectul Legii cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, a asigurătorilor/ reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar, acesta transpune Directiva 2002/87, fiind în concordanță și cu proiectul legii sus - nominalizat. În acest context, opinăm că, instituirea unui grup de lucru în scopul elaborării proiectelor nu este necesară.

			și a altor părți interesate.	Totodată, conform art. 15 și 16 din Legea nr. 780 din 27.12.2001, Parlamentul este autoritatea care adoptă o hotărâre privind formarea sau învestirea altor organe cu formarea unui grup de lucru pentru elaborarea unui proiect de act legislativ.
		Ministerul Finanțelor	Referindu-ne la fondul proiectului trebuie să înțelegem că în principiu normele acestea presupun o aplicare extrateritorială și chiar extrajuridică, atribuind fără niciun suport convențional atribuții pentru coordonatorii din alte state, fapt care mai mult ca sigur nu va fi acceptat și poate veni în coliziune cu normele naționale ale altor state. Acest aspect în opinia noastră urmează a fi concretizat.	Comentariu. Practica internațională demonstrează că conglomeratele financiare au structuri complexe și diverse, iar entitățile reglementate din țară pot face parte dintr-un conglomerat financiar al cărui sediu se află în altă țară. În astfel de condiții, Directiva 2002/87 prevede că, cooperarea cu autoritățile competente din alte state se va efectua în baza acordurilor de cooperare încheiate în acest sens, cu autoritățile competente din alte state (țări terțe), fapt care este preluat și în proiectul de lege.
			Noțiunea de „proceduri contabile” utilizată în textul proiectului, urmează a fi exclusă, deoarece aceasta nu se regăsește în actele normative din domeniul contabilității în sectorul corporativ. În același sens, cuvintele „bilanțului contabil” urmează de substituit cu „bilanțul”.	Se acceptă.
15	„În contextul articolului 6. Alineatul (7) ... exercitarea supravegherii	Comisia Națională a Pieței Financiare	La articolul 3 propunem definirea noțiunii de „supraveghere” și determinarea	Comentariu. Noțiunea de „supraveghere” este

<p>suplimentare la nivelul conglomeratului financiar nu implică în niciun fel obligația pentru autoritățile competente de a exercita un rol de <u>supraveghere</u> pe bază individuală a societăților financiare holding mixte, a entităților reglementate dintr-un alt stat aparținând unui conglomerat financiar sau a entităților nereglementate dintr-un conglomerat financiar.”</p>		<p>modalităților (instrumentelor) de înfăptuire a supravegherii, parametrii supravegherii etc., pentru a atribui certitudine acțiunii date.</p>	<p>utilizată în proiectul de lege, în sensul obișnuit al cuvântului. Noțiunea respectivă este utilizată în Legea privind piața de capital nr.171 din 11.07.2012 și Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21.07.1995. E de menționat că, proiectul de lege se referă la <i>supravegherea suplimentară</i> a entităților care fac parte dintr-un conglomerat financiar, care implică criteriile prevăzute în proiect, metodele, precum și principiile tehnice care urmează a fi detaliate prin actul normativ elaborat în aplicarea proiectului de lege.</p>
<p>Articolul 3:</p> <p>„Articolul 3.Noțiuni principale În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:...</p> <p><i>Norme sectoriale</i> – legislația națională privind supravegherea prudențială a entităților reglementate;”</p>	<p>Ministerul Economiei</p>	<p>Expunerea noțiunilor nu este obligatorie, or actul normativ nu este un dicționar, fapt pentru care nu este justificată definirea noțiunilor decât în cazul în care la data adoptării actului se știe cu certitudine că un termen este pasibil de mai multe interpretări sau dacă se imprimă un alt sens decât cel uzual și se optează pentru o anumită interpretare.</p> <p>Trebuie de luat în considerație că lista lungă de definiții în actele internaționale se datorează faptului că în diferite țări noțiunile au sens diferit. Totodată, precizăm că directivele Uniunii Europene nu impun statelor obligația de a prelua sau de a utiliza terminologia stabilită în aceste directive, ci doar de a ține cont de cerințele</p>	<p>Comentariu. Proiectul de lege vizează entități reglementate din diferite sectoare (bancar și non-bancar). Respectiv, include noțiuni aferente acestor sectoare, noțiuni care nu se regăsesc în alte acte legale, în caz contrar, este făcută referință la actul legal corespunzător. Totodată, e de menționat că definirea anumitor termeni utilizați în proiectul de lege este necesară în scopul aducerii clarității în procesul de realizare a prevederilor acestuia, astfel încât proiectul de lege este unul complex, care se răsfrânge, după cum s-a menționat, asupra mai multor</p>

			<p>reglementărilor care se conțin în astfel de instrumente.</p> <p>În această ordine de idei, accentuăm și inutilitatea definirii noțiunii „norme sectoriale”, în situația în care Legea nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative în funcție de caracterul normelor cuprinse, împarte actele legislative în generale, speciale și de excepție.</p>	<p>sectoare.</p> <p>Din aceste considerente, a fost definit și termenul de norme sectoriale care se referă la normele ce reglementează sectorul din care face parte entitatea ce aparține conglomeratului financiar (bancar, asigurărilor și investițiilor). Mai mult ca atât, termenul în cauză se referă la legislația națională privind supravegherea prudențială a entităților reglementate, ceea ce nu include întregul spectru al prevederilor legale speciale aferente sectorului financiar.</p>
	<p>„Bancă – astfel cum este definită în Legea privind activitatea băncilor; <i>Societate financiară</i> – astfel cum este definită în Legea privind activitatea băncilor;”</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>Pe tot textul proiectului: se utilizează noțiuni care nu se regăsesc în legislația națională și nu sunt expuse în art. 3 din proiectul de lege, de exemplu, noțiunea de „coordonator”, „societate de credit”, „societate financiară”, precum și nu se face o distincție clară între persoanele fizice și juridice, fiind de părerea că utilizarea noțiunii de „persoane” creează o confuzie foarte mare pentru cel care lecturează textul, fiind necesar un exercițiu suplimentar pentru a înțelege în care context este vorba despre persoane fizice și în care de persoane juridice (mai ales că pe parcursul proiectului este utilizată și noțiunea de entitate).</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În proiectul de lege au fost definiți acei termeni care nu se regăsește în alte acte legislative.</p> <p>Cu referite la noțiunea „societate de credit”, care a fost redenumită în „bancă” și noțiunea „societate financiară” redenumită în „societate financiară non-bancară”, acestea sunt prevăzute în proiectul de lege, făcându-se referință la proiectul de Lege privind activitatea băncilor.</p> <p>Definiția termenului „coordonator” a fost inclusă în proiectul de lege.</p> <p>Nu este necesară definirea noțiunii de</p>

			„persoană”, sensul acesteia reiese din contextul utilizării ex.(„administratorii și persoanele care asigură conducerea”- persoane fizice, „în cazul în care anumite persoane dețin participații” – persoane fizice și/ sau juridice).
	Comisia Națională a Pieței Financiare Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Economiei BC „Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” S.A.	La art.3 din proiectul de lege se face trimitere la o lege care nu este în vigoare - Legea privind activitatea băncilor și supravegherea prudențială a societăților de investiții, aflată în procedură de elaborare. Astfel, se consideră prematură promovarea proiectului de lege.	Comentariu. Luând în considerare angajamentele Republicii Moldova în contextul Acordului de Asociere cu UE și Planul național de armonizare a legislației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.38 din 01.02.2016, proiectul legii prin care se transpune Directiva 2002/87 și proiectul <i>Legii privind activitatea băncilor</i> , la care se face trimitere, au aceeași dată- limită de prezentare la Guvern și de intrare în vigoare.
„Control – astfel cum este definit în Legea privind activitatea băncilor; <i>Legături strânse</i> – astfel cum sunt definite în Legea privind piața de capital nr.171 din 11.07.2012;” „Participație – deținerea directă sau indirectă a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul social al unei entități;”	Comisia Națională a Pieței Financiare	Proiectul de lege vizează participanții pieței financiare bancare și non-bancare, noțiunile-cheie utilizate precum „control”, „filială”, „întreprindere-mamă”, „participație”, „legături strânse” urmează a fi prevăzute în prezentul proiect de lege, având sensul specific domeniului de reglementare propus prin proiectul dat.	Comentariu. Noțiunile respective sunt transpuse în sensul prevăzut de Directiva 2002/87. În scopul de a nu repeta explicațiile noțiunilor în actele legislative și pentru a reda o claritate proiectului de lege, se face referință la actul legislativ în care acestea sunt definite.
		Directiva 78/660/CEE a Consiliului din 25 iulie 1978 privind conturile consolidate	Nu se acceptă. Directiva 2002/87 definește noțiunea

			<p>anuale ale anumitor tipuri de întreprinderi și a șaptea Directivă a Consiliului 83/249/CEE din 13.06.1983 privind conturile consolidate la care se face trimitere în Directiva 2002/87/CE din 16.12.2002 (transpusă în proiectul de lege vizat) au fost substituite prin Directiva <u>2013/34/UE</u> a Parlamentului European și a Consiliului din 26.06.2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului). Prin urmare, noțiunile vizate urmează a fi preluate din aceasta (a se vedea Anexa VII, tabelul de corespondență).</p> <p>Totodată, noțiunile „asociere în participație” și „participație” din proiectul de lege urmează a fi substituite cu noțiunea „interes de participare”, astfel cum este definită în Directiva 2013/34/CE.</p>	<p>de participație în sensul directivei 78/660 abrogată prin Directiva 2013/34 <u>sau</u> „deținerea, în mod direct sau indirect, a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul unei întreprinderi”. Astfel, directiva prevede două alternative, una din ele fiind preluată în proiectul de lege.</p> <p>E de menționat că, termenul de „participație” este utilizat și în proiectul de <i>Lege privind activitatea băncilor</i>, precum și în <i>Legea privind piața de capital nr.171 din 11.07.2012</i> în contextul noțiunii „legături strânse”.</p> <p>Totodată, menționăm că noțiunea „asociere în participație” are un alt sens decât noțiunea „participație”, ceea ce nu permite substituirea acestor două noțiuni prin cea sugerată.</p>
	<p>„<i>Concentrarea riscurilor</i> – expunerile la risc care prezintă un potențial de pierdere suficient de mare pentru a pune în pericol solvabilitatea sau poziția financiară în general a entităților reglementate din conglomeratul financiar și care pot fi determinate de riscurile de contrapartidă/de credit, de investiții, asigurare sau de piață, precum</p>		<p>Ținând cont că art.3 prevede noțiunea „Concentrarea riscurilor”, iar în textul proiectului de lege sunt utilizate sintagmele „concentrarea riscurilor” și „riscul de concentrare”, acestea urmează a fi uniformizate, cu atât mai mult că Directiva 2002/87/CE din 16.12.2002, precum și Regulamentul delegat (UE) 2015/2303 al Comisiei din 28.07.2015 de completare a</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>și de alte riscuri sau de o combinație, sau interacțiune a acestor riscuri;”</p>		<p>Directivei 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care specifică definițiile și coordonarea supravegherii suplimentare a concentrării riscurilor și a tranzacțiilor în interiorul grupului (în continuare-Regulament delegat 2015/2303), operează cu expresia „concentrarea riscurilor”.</p>	
	<p>„Entitate reglementată – o societate de credit, un asigurător/reasigurător, o societate de investiții, un OPCVM sau oricare dintre aceste entități care sunt licențiate/ autorizate în Republica Moldova sau în alte state;”</p>		<p>Din noțiunea „entitate reglementată” urmează a fi excluse organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), având în vedere că, conform Directivei 2002/87, în categoria entităților reglementate sunt incluse doar societățile de administrare a OPCVM (în cazul Republicii Moldova — sunt societăți de investiții licențiate conform Legii nr.171/2012) și administratorii de fonduri alternative (în Republica Moldova nu există legislație în domeniu).</p>	<p>Se acceptă.</p>
			<p>Totodată, în noțiunea „entitate reglementată” urmează a fi incluse persoanele acceptate (art.36 din Legea 171/2012) — persoane juridice străine, care vor presta servicii și activități de investiții prin intermediul filialelor înregistrate în Republica Moldova.</p>	<p>Nu se acceptă. Ținând cont că, potrivit art.36 din Legea privind piața de capital nr.171 din 11.07.2012 persoanele acceptate sunt supravegheate de autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene, nu este relevantă includerea acestora în noțiunea de entitate reglementată.</p>

	BC „EuroCreditBank” S.A	La art.3 abrevierea „OPCVM” urmează să fie substituită cu denumirea completă după cum urmează „Organism de plasament colectiv în valori mobiliare”;	Comentariu. Organismele de plasament colectiv în valori mobiliare au fost excluse din descrierea noțiunii „entitate reglementată” la propunerea Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Astfel, abrevierea „OPCVM” va fi exclusă.
„ <i>Filială</i> – astfel cum este definită în Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 03.01.1992;”	Comisia Națională a Pieței Financiare	Referința la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.1992, utilizată la noțiunea „filială” din proiectul de lege, nu este una corectă, deoarece conform Legii prenotate și conform art.102 alin.(2) din Codul civil filiala nu este persoană juridică. Astfel, noțiunea de „filială” trebuie să fie derogatorie de la legile menționate și să cuprindă sensul specific relevant scopului stabilit prin proiectul de lege sau să fie substituită cu noțiunea de societate-mamă și societate-fiică.	Se acceptă.
„ <i>Grup</i> – un grup de întreprinderi format dintr-o întreprindere-mamă, filialele acesteia și persoanele juridice în cadrul cărora întreprinderea-mamă sau filialele acesteia dețin o participație, precum și un grup de entități legate între ele printr-o relație în următorul sens: a) două sau mai multe entități sunt conduse împreună, în virtutea unui contract încheiat sau a prevederilor din statutul sau actul constitutiv al entităților;	Comisia Națională a Pieței Financiare	Având în vedere că entitățile reglementate sunt societăți comerciale, se va ține cont de prevederile art.118-120 din Codul civil cu referire la întreprinderea în posesiune majoritară și întreprinderea cu participație majoritară, întreprinderea dependentă și întreprinderea dominantă, concernul și întreprinderea concernului.	Comentariu. Conform angajamentelor Republicii Moldova în contextul Acordului de Asociere cu UE și Planul național de armonizare a legislației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.38 din 01.02.2016, urmează a fi transpuse prevederile Directivei 2002/87, astfel proiectul de lege trebuie să fie corelat cu această directivă. Totodată, e de menționat că noțiunea de grup expusă în proiectul de lege

	<p>b) organele de conducere ale două sau mai multor entități sunt formate din aceleași persoane reprezentând majoritatea, aflate în funcție în perioada de gestiune și până la întocmirea situațiilor financiare consolidate; În sensul prezentei legi, orice subgrup al unui grup se consideră a fi un grup.</p>			prevede un sens mai extins comparativ cu noțiunile prevăzute în art. 118-120 din Codul civil.
	<p>„<i>Influență dominantă asupra persoanei</i> – existența unor situații de fapt sau a unor aranjamente organizatorice sau financiare pentru:...”</p>	Comisia Națională a Pieței Financiare	Având în vedere că în textul proiectului de lege nu este utilizată noțiunea de „influență dominantă asupra persoanei”, se propune excluderea acesteia.	Se acceptă.
	<p>„<i>Sector financiar</i> – un sector format din una sau mai multe dintre entitățile menționate în continuare: a) o societate de credit/ o societate financiară sau o întreprindere prestatoare de servicii auxiliare, în sensul Legii privind activitatea băncilor, care formează <u>subsectorul bancar/ non-bancar</u>; b) un asigurător, un reasigurător, care formează <u>subsectorul asigurărilor</u>; c) o societate de investiții, care formează <u>subsectorul investițiilor</u>;”</p>	Ministerul Finanțelor	Din aceeași perspectivă a tehnicii juridice este neclară definiția prezentată la art. 3 din proiectul de lege unde se definește sectorul financiar. Considerăm că ar fi nevoie de o intervenție pentru a clarifica structura definiției în parametrii acceptabili pentru cel care citește.	Comentariu. Sector financiar este o noțiune uzuală. În sensul proiectului de lege, sectorul financiar este definit prin delimitarea acestuia în subsectoare aferente entităților reglementate care pot fi parte a conglomeratului financiar, în sensul identificării acestuia și efectuării supravegherii suplimentare.
16	<p>Articolul 4: Alineatul (3): „(3) ...Pentru calculul mediei aritmetice și pentru determinarea subsectorului cel mai puțin important și a celui mai important, subsectorul bancar/non-bancar și subsectorul investițiilor sunt considerate împreună.”</p>	BC „EuroCreditBank” S.A	La art.4 alin. (3) sintagma din finalul propoziției „sunt considerate împreună” urmează a fi substituită cu sintagma „participă în comun”. Această modificare va reda mai exact situația reglementată de prezentul articol;	Comentariu. Sintagma „sunt considerate împreună” nu poate fi substituită cu sintagma „participă în comun” pe motiv că sumarea subsectoarelor respective la calculul determinării celui mai important și celui mai puțin important subsector nu implică

				„participarea în comun” a entităților acestora. Pentru claritate, sintagma respectivă urmează a fi substituită cu sintagma „sunt luate în considerare împreună”.
	Alineatul (12): „(12) ... scade sub echivalentul în lei a 500 milioane lei, un prag inferior, fixat la echivalentul în lei a 400 milioane lei, se aplică pentru următorii 3 ani...”	BC „EuroCreditBank” S.A	La art.4 alin. (12) după cuvântul „echivalentul” urmează a fi exclusă sintagma „în lei” în ambele cazuri;	Se acceptă.
17	Articolul 5: Alineatul (1) litera a): „...a) autoritățile competente din Republica Moldova care au licențiat/ autorizat entități reglementate din cadrul grupului trebuie să coopereze strâns, inclusiv cu autorități competente din alte state cu care sunt încheiate acorduri de cooperare în acest sens;”	BC „EuroCreditBank” S.A	Lit. art.5 alin. (1) a) textul „autoritățile competente din Republica Moldova care au licențiat/ autorizat” urmează a fi exclusă, iar cuvântul „entități” urmează a fi substituit cu cuvântul „entitățile”;	Nu se acceptă. Propunerea modifică sensul prevederii și nu corespunde sensului alineatului corespunzător din directivă.
18	Articolul 6: Alineatul (1): „(1) Fără a se aduce atingere prevederilor privind supravegherea conținute în normele sectoriale, supravegherea suplimentară a entităților reglementate se exercită în măsura și după modalitățile prevăzute în prezenta lege.” Alineatul (7): „(7) Fără a se aduce atingere prevederilor art. 16 din prezenta lege, exercitarea supravegherii suplimentare	Ministerul Finanțelor	Textele conținute la art. 6 alin. (1) și (7) ,după părerea noastră, sunt fie inutile din punctul de vedere al conținutului care îl promovează (alin.1), fie nu urmăresc niciun scop determinat.	Nu se acceptă. Prevederile alin. (1) urmăresc scopul delimitării supravegherii entităților la nivel sectorial de supravegherea suplimentară a entităților în cadrul conglomeratelor financiare. Cu referire la prevederile alin. (7), menționăm că acestea specifică în mod expres exceptarea autorității competente de la obligația de a supraveghea pe bază individuală societatea financiară holding mixtă și

	la nivelul conglomeratului financiar nu implică în niciun fel obligația pentru autoritățile competente de a exercita un rol de supraveghere pe bază individuală a societăților financiare holding mixte, a entităților reglementate dintr-un alt stat aparținând unui conglomerat financiar sau a entităților nereglementate dintr-un conglomerat financiar.”			entitățile nereglementate care fac parte dintr-un conglomerat financiar.
	Alineatul (5): „(5)...În cazul în care anumite persoane dețin participării sau asocieri în participație cu una sau mai multe entități reglementate sau exercită o influență semnificativă asupra unor astfel de entități, fără a deține o participație sau asocieri în participație, în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(2) și alin. (4) din prezentul articol, autoritățile competente relevante determină de comun acord, având în vedere obiectivele supravegherii suplimentare prevăzute de prezenta lege, dacă și în ce măsură trebuie exercitată supravegherea suplimentară a entităților reglementate, ca și cum acestea ar constitui un conglomerat financiar.”	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.6 alin.(5) urmează de racordat sintagma „persoane care dețin asocieri în participație” cu redacția art.5 alin.(4) din Directiva 2002/87 — „persoane asociate prin participație” care, în opinia noastră, semnifică afilierea prin participație.	Comentariu. A se vedea art.5 alin.(4) din Directiva 2002/87, în varianta engleză se utilizează „capital lies”, în română se utilizează sintagma „asociate prin participație” și „legătură de participație”. Astfel, s-a utilizat noțiunea „asocieri în participație” care a fost definită în art.3 din proiectul Legii privind activitatea băncilor.
19	Articolul 7: „Articolul 7. Adecvarea capitalului (1) Fără a se aduce atingere normelor sectoriale, supravegherea suplimentară a adecvării capitalului entităților	Ministerul Finanțelor	Considerăm că autorii urmează în mod obligatoriu să definească ce înseamnă noțiunea de adecvare a capitalului. Asta deoarece potrivit regulilor generale orice termen care nu este utilizat în sensul său	Nu se acceptă. Art.7 „Adecvarea capitalului” din proiectul de lege vizează cerințele suplimentare de adecvare a capitalului, noțiunea fiind utilizată în

	<p>reglementate dintr-un conglomerat financiar se exercită în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale actelor normative elaborate în aplicarea acesteia....”</p>		<p>obișnuit se definește în mod obligatoriu prin lege.</p>	<p>sensul obișnuit al acesteia. Totodată, menționăm că și în alte legi, de ex. Legea privind piața de capital nr.171 din 11.07.2012 se utilizează această noțiune.</p>
		<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	<p>Art.7 urmează a fi revizuit în vederea completării conform normelor stabilite în Regulamentul delegat (UE) nr. 342/2014 al Comisiei din 21.01.2014 de completare a Directivei 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Regulamentului (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la standardele tehnice de reglementare pentru aplicarea metodelor de calculare a cerințelor privind rata de adecvare a capitalului pentru conglomeratele financiare sau, eventual, se va ține cont de prevederile acestuia la <u>elaborarea actelor normative subordonate proiectului de lege.</u></p>	<p>Comentariu. Actul normativ subordonat proiectului de lege se va elabora în baza regulamentelor delegate și anexelor la directiva 2002/87/CE.</p>
<p>20</p>	<p>Articolul 8: Concentrarea riscurilor și tranzacțiile în interiorul grupului</p>		<p>Art.8 și 9 din proiectul de lege urmează a fi completate cu normele stabilite în Regulamentul delegat 2015/2303 care aduce anumite clarificări în ceea ce privește tipurile de tranzacții și concentrarea riscurilor, conținutul rapoartelor și obligativitatea notificării autorităților competente, atribuțiile autorităților în vederea supravegherii suplimentare a concentrării riscurilor și a tranzacțiilor în interiorul grupului.</p>	<p>Comentariu. În ceea ce privește aplicarea prevederilor art.8, acestea vor fi detaliate prin actul normativ subordonat proiectului de lege, care va fi elaborat inclusiv ținând cont de Regulamentul delegat 2015/2303.</p>
<p>21</p>	<p>Articolul 9: Sisteme de control intern și proceduri de gestionare a riscurilor</p>			<p>Referitor la art.9, prevederile acestuia nu se regăsesc în regulamentul menționat.</p>

	<p>Articolul 9: Alineatul (1): „(1) Entitățile reglementate trebuie să se încredințeze că la nivelul conglomeratului financiar există politici care să asigure procese adecvate de administrare a riscurilor...”</p>	Comisia Națională a Pieței Financiare	Având în vedere atribuțiile stabilite prin art.9 alin. (1) din Directiva 2002/87, art.9 alin.(1) din proiectul de lege se va expune în următoarea redacție: „(1) Entitățile reglementate vor deține, la nivelul conglomeratului financiar, politici ...” și mai departe după text.	Se acceptă.
	<p>Articolul 9: Alineatul (2) litera a): „(2) Politicile de gestionare a riscurilor cuprind: a) principii de administrare și de conducere sănătoase, cu aprobarea și revizuirea periodică a strategiilor și politicilor de către organele de administrare și de conducere la nivelul conglomeratului financiar, în ceea ce privește toate riscurile asumate de acestea;”</p>		În art.9 alin. (2) lit. a) considerăm că trebuie stabilit un termen (de exemplu: anual) de revizuire a strategiilor și politicilor de către organele de administrare a conglomeratului în ceea ce privește riscurile asumate de acestea.	Se acceptă.
22	<p>Articolul 10: „Articolul 10. Autoritatea competentă responsabilă de exercitarea supravegherii suplimentare (coordonatorul)”</p>	Ministerul Finanțelor	Pentru claritate, este necesar de indicat care sunt autoritățile competente și autoritățile competente relevante în sensul proiectului de lege, deoarece ulterior nu este clară prevederea de la art.10 al proiectului privind desemnarea coordonatorului.	<p>Comentariu. În condițiile în care proiectul de lege definește noțiunea de autorități competente, iar proiectul de <i>Lege cu privire la activitatea băncilor</i> art.4 alin. (1) prevede că „Banca Națională a Moldovei este autoritatea competentă pentru bănci.”, nu este necesară dublarea informației. Totodată, conform noțiunii de „autorități competente relevante” detaliate la art.3 din proiectul de lege, autoritate competentă relevantă din Republica Moldova poate fi atât</p>

				Banca Națională cât și Comisia Națională a Pieței Financiare, în funcție de structura conglomeratului financiar, după cum este descris la art.11 din proiectul de lege.
	<p>Alineatul (1): „(1) În vederea asigurării unei supravegheri suplimentare corespunzătoare a entităților reglementate dintr-un conglomerat financiar, un coordonator unic, responsabil de coordonarea și exercitarea supravegherii suplimentare, este desemnat dintre autoritățile competente ale Republicii Moldova sau dintr-un alt stat cu care sunt încheiate acorduri de cooperare în acest sens, în baza criteriilor prevăzute la art.11 din prezenta lege.”</p>	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.10 alin.(1) din proiectul de lege se distinge că, coordonatorul unic urmează a fi desemnat dintre autoritățile competente, ceea ce presupune prezența unei alte autorități abilitate să desemneze coordonatorul unic. Astfel, se propune o altă redacție a alineatului după cum urmează: „autoritățile competente de comun acord stabilesc un coordonator unic...”.	Se acceptă.
23	<p>Articolul 11 Criterii pentru desemnarea coordonatorului Alineatul (2), literele b) — d): b) în cazul în care cel puțin două entități reglementate care își au sediul central în alte state au ca întreprindere-mamă aceeași societate financiară holding mixtă, iar una din aceste entități a fost licențiată/ autorizată în alt stat în care societatea financiară holding mixtă își are sediul central, rolul de coordonator este exercitat de autoritatea competentă din alt stat care a autorizat</p>		Legislația Republicii Moldova este aplicabilă entităților înregistrate și care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova. În acest sens, nu este clar cum vor fi aplicate prevederile din art.10 și art.11 alin.(2) lit. b) — d) din proiectul de lege entităților autorizate/licențiate în alte state, precum și autorităților competente din statele respective. Or, legislația în vigoare atestă că orice entitate străină care desfășoară activități pe piața financiară din Republica Moldova prin intermediul unei filiale	Comentariu. Proiectul de lege prevede expres în cazul conglomeratelor financiare care includ entități din alte state, supravegherea suplimentară va fi efectuată de către autoritățile competente în baza unui acord de cooperare încheiat în acest sens.

	<p>entitatea reglementată în cauză;</p> <p>c) în cazul în care mai multe entități reglementate care își desfășoară activitatea în diverse subsectoare ale sectorului financiar au fost licențiate/autorizate în alt stat în care își are sediul central societatea financiară holding mixtă, rolul de coordonator este preluat de autoritatea competentă a entității reglementate care își desfășoară activitatea în subsectorul cel mai important al sectorului financiar;</p> <p>d) în cazul în care un conglomerat financiar este condus de mai multe societăți financiare holdinguri mixte care au sediile centrale în alte state și în fiecare din acestea există o entitate reglementată, rolul de coordonator este preluat de autoritatea competentă a entității reglementate care are volumul cel mai mare al totalului activelor din bilanțul contabil, dacă entitățile în cauză își desfășoară activitatea în același subsector al sectorului financiar, sau de autoritatea competentă a entității reglementate care își desfășoară activitatea în subsectorul cel mai important;</p>		<p>înregistrate urmează să fie licențiată/autorizată/acceptată de către autoritatea competentă din țara noastră. Astfel, normele vizate își pierd sensul.</p>	
<p>24</p>	<p>Articolul 12: Alineatul (1), litera a): „(1)... a) coordonarea colectării și difuzării informațiilor relevante sau esențiale în</p>	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	<p>La art.12 termenul „difuzare” urmează a fi substituit cu „dezvăluire”, care este unul specific normelor legale aplicabile entităților reglementate.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	condițiile desfășurării normale a activității, precum și în situații de urgență, inclusiv difuzarea de informații care prezintă importanță...”			
25	<p>Articolul 13: Alineatul (2), litera a): (2) ...a) identificarea structurii juridice, de guvernanță și organizatorice a grupului, inclusiv a tuturor entităților reglementate, a filialelor nereglementate și a sucursalelor semnificative care aparțin unui conglomerat financiar, a deținătorilor de participații calificate la nivelul întreprinderii-mamă a grupului...;</p>	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.13 alin.(2), lit.a) după cuvintele „a deținătorilor” a se completa cu cuvintele „(beneficiarii finali) de participații calificate la nivelul societății- mamă,...”.	Se acceptă.
	<p>Alineatul (2), litera d): d) principalii acționari și persoanele care exercită responsabilități de administrare și/sau conducere a conglomeratului financiar;</p>	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.13 alin.(2) lit.d) cuvintele „principalii acționari” se vor substitui cu cuvintele „deținătorii (beneficiarii finali) de participații calificate”.	<p>Se acceptă parțial. Directiva 2002/87 art.12 alin.(1) lit.d), varianta engleză, prevede „the financial conglomerate's major shareholders and management”, în timp ce „deținătorii de participații calificate” ar include acționarii deținerilor directe sau indirecte într-o întreprindere care reprezintă cel puțin 1% din capitalul social, sau din drepturile de vot, sau care face posibilă exercitarea unei influențe semnificative asupra administrării întreprinderii respective. În scopul asigurării transparenței acționarilor, precum și al evitării interpretării ambigue a sintagmei</p>

				respective, se va utiliza „acționarii majoritari și beneficiarii efectivi”.
	<p>Alineatul (6): „(6) Coordonatorul poate cere autorităților competente ale altui stat în care o întreprindere-mamă are sediul central și care nu exercită supravegherea suplimentară ca întreprinderea-mamă să le prezinte orice informații care ar fi relevante pentru exercitarea atribuțiilor coordonatorului prevăzute la art. 12 din prezenta lege, cu transmiterea ulterioară a acestor informații coordonatorului.”</p>		<p>Art.13 alin.(6) și art.15 din proiect, Republica Moldova nu poate aplica reguli similare statelor membre ale Uniunii Europene, respectiv schimbul de informații cu autoritățile competente din alte state poate fi realizat doar cu condiția existenței acordului bilateral în acest sens.</p>	Se acceptă.
26	<p>Articolul 15: „(1) În aplicarea prezentei legi, pentru verificarea, în anumite cazuri, a informațiilor privind o entitate care aparține unui conglomerat financiar, indiferent dacă este reglementată sau nu, și care are sediul într-un alt stat, autoritățile competente din Republica Moldova solicită autorităților din statul respectiv să efectueze această verificare. (2) Autoritățile care primesc o astfel de solicitare, în baza acordurilor de colaborare, conform atribuțiilor deținute fie realizează verificarea, fie acordă autorității competente care a înaintat cererea permisiunea de a efectua ea însăși verificarea.”</p>			
27	<p>Articolul 16: Alineatul (1):</p>		<p>La art.16 alin.(1) urmează de concretizat care autoritate va emite actele normative</p>	Se acceptă.

	„(1) Conducerea activității unei societăți financiare holding mixte, persoană juridică din Republica Moldova, trebuie să fie asigurată de două persoane, care să corespundă cerințelor privind calificarea, reputația și experiența, stabilite de actele normative pentru a exercita astfel de atribuții.”		aferente cerințelor privind calificarea, reputația și experiența, având în vedere că în cazul holdingului financiar mixt întreprinderea-mamă nu este o entitate reglementată.	
28	Articolul 18: „ ...(10) Coordonatorul poate retrage aprobarea acordată unei societăți de audit, în situația în care aceasta nu își îndeplinește în mod corespunzător atribuțiile prevăzute de prezenta lege.”	Ministerul Finanțelor	Atunci când se oferă dreptul coordonatorului de a retrage aprobarea dată pentru societatea de audit trebuie de prevăzut și care vor fi consecințele legale ale unor asemenea acțiuni. Ar fi bine ca legea să prevadă situația juridică a contractelor încheiate cu societatea de audit, cum vor fi suportate pierderile în caz de neexecutare și alte aspecte asemenea celor invocate mai sus (art.18). Suplimentar, atenționăm că întru realizarea pct. 27 lit. b) din Planul Național de Acțiuni pentru implementarea AA RM-UE pentru anii 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7.10.2014, cu modificările și completările ulterioare, sunt în proces de definitivare proiectele în redacție nouă ale Legii contabilității conform prevederilor Directivei 2013/34/CE din 26 iunie 2013 și Legii privind auditul conform prevederilor Directivei 2006/43/CE din 17 mai 2006, care vor stabili cadrul juridic, cerințele	Comentariu. Art.17 și 18 cu privire la situațiile financiare și auditul extern al holdingurilor financiare mixte au fost incluse în proiectul de lege, în condițiile în care conform noțiunii „societatea financiară holding mixtă” expuse în proiectul Legii privind activitatea băncilor, o entitate reglementată (bancă, societate de investiții sau un asigurător) este o filială a unei entități nereglementate. Astfel, luând în considerare relațiile dintre filială și întreprinderea-mamă, care este o entitate nereglementată, considerăm necesară impunerea reglementărilor aferente auditului extern societății financiare holding mixte. Concomitent, referitor la retragerea de către coordonator a aprobării

			<p>unice și mecanismul de reglementare a contabilității și a auditului în sectorul corporativ.</p> <p>Astfel, conform art. 37 alin. (2) lit.b) și c) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, pentru a evita eventualele paralelisme, discrepante și neclarități în legislație, propunem ca art. 17 și 18 să fie excluse din proiect de lege. Totodată, acest argument se confirmă și prin faptul că Directiva 2002/87/CE din 16.12.2002, în baza căreia s-a elaborat proiectul de lege, nu conține articole privind contabilitatea și auditul.</p> <p>În fine, suntem de părerea că, cantitatea și calitatea atribuțiilor și competențelor oferite autorităților și persoanelor responsabile din domeniu trebuie să prezume o răspundere pe măsură, în caz contrar fiind vorba nu de o reglementare a domeniului, ci de un control al acestuia în afara legii.</p>	<p>acordate societății de audit, acest fapt este prevăzut expres în proiect și poate fi doar în cazul în care societatea de audit nu se va conforma prevederilor legale.</p> <p>Respectiv, la încheierea contractului, societatea de audit trebuie să ia în considerare prevederile legislației în vigoare.</p>
	<p>Articolul 18: Alineatul (1): „(1) Situațiile financiare anuale consolidate ale societăților financiare holding mixte din Republica Moldova trebuie să fie auditate de auditori financiari aprobați de coordonator. Coordonatorul poate respinge numirea unui auditor, dacă apreciază că acesta nu dispune de experiență și independență adecvate pentru îndeplinirea sarcinilor specifice.</p>	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	<p>La art.18 alin.(1), pornind de la faptul că, conform Legii nr.1134 din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni (art.50 alin.(3) lit. e)), confirmarea societății de audit ține de competența exclusivă a adunării generale a acționarilor, aprobarea auditorului de către coordonator poate fi privită ca o ingerință în activitatea societăților financiare holding, respectiv, considerăm oportună stabilirea în proiect a unor cerințe suplimentare față de societatea de audit care va efectua auditarea activității acestor entități.</p>	<p>Comentariu. Conform Legii nr.1134, adunarea generală confirmă societatea de audit pentru efectuarea auditului obligatoriu, în timp ce coordonatorul aprobă societatea de audit, cerință stabilită și prin normele sectoriale pentru entitățile reglementate. În condițiile în care prin norme sectoriale sunt reglementate cerințe aferente acceptării societății de audit, acceptarea societății de audit</p>

				care urmează să auditeze societatea financiară holding mixtă nu trebuie să se facă în condiții inferioare normelor sectoriale aferente entităților reglementate - filiale ale societății financiare holding mixte.
29	Articolul 19: Măsuri de remediere și sancțiuni	Ministerul Finanțelor	Legea trebuie să prevadă și posibilitatea sau imposibilitatea de contestare a actelor sau acțiunilor/inacțiunilor coordonatorului, mai ales că acestea emană de la o persoană care reprezintă funcțiunile statului în raport cu entitățile supuse controlului. La fel este importantă mențiunea despre dreptul de a contesta judiciar o amendă aplicată cu această ocazie (pentru a nu îngradi liberul acces la justiție) — art.19.	Se acceptă.
30	Articolul 21: Alineatul (1): „(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării.”	BC „EuroCreditBank” S.A	La art.21 alin.(1) după cuvântul „publicării” urmează a fi inclusă sintagma „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”;	Se acceptă.
	Articolul 21: Alineatul (2): „(2) Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege, până la intrarea în vigoare a acesteia.	BC „EuroCreditBank” S.A	La art.21 alin.(2) la începutul alineatului urmează de a fi adăugată sintagma „Guvernul Republicii Moldova,”.	Se acceptă.